

1. De-Valera N.Y.M. Botchway en Moussa Traore, *Thomas Sankara and the CNR*

De auteurs van dit hoofdstuk bemerken dat Sankara moeilijk te classificeren valt. Zijn regering kwam militair aan de macht, maar investeerde veel moeite in het betrekken van de volksmassa's bij politiek. Hij koos niet het pad van de 'afrosocialisten' van de 60s die weinig duurzame veranderingen hadden kunnen verankeren, maar ook niet dat van de Afrikaanse marxistisch-leninistische regimes van de 70s en 80s die een Sovjetblauwdruk wouden importeren. Sankara, die zich wel zag als een marxist en o.a. de Cubaanse Revolutie als inspiratiebron aanhaalde, weigerde om één dogma door te drukken of een politieke theorie uit te schrijven. Dit hoofdstuk is een beetje oppervlakkig, maar bon, goede algemene intro.

2. Brian Peterson, *The Perils of Non-Alignment*

Interessant hoofdstuk waarin onder meer interviews met VS-diplomaten uit de 80s worden aangehaald. Sankara schuwde de provocatie niet en maakte duidelijk dat zijn regering niemand achterna zou hollen. Dit leidde niet alleen tot spanning met de VS en Frankrijk, maar ook met semi-bondgenoot Qaddafi nadat Sankara diens inmenging in Tsjaad bekritiseerde. De USSR had weinig interesse in het land en Sankara, op zijn beurt, liet assertief weten dat Burkina Faso zich niet door hen zou laten controleren. Doorheen zijn regeerperiode smeedde hij waardevolle banden met landen zoals Cuba. Maar in eigen regio maakte hij met zijn anticorruptiecampagnes meer vijanden dan vrienden, zodat er zelfs een grensconflict met Mali uitbrak. De vraag stelt zich in hoeverre de val van 1987 had kunnen uitgesteld worden door meer pragmatisme. Het buitengooien van de westerse schuldeisers was een logische zet, het regionaal isolement minder (het was echter niet alleen een keuze van Burkinese kant).

3. Leo Zeilig, *Thomas Sankara and the Elusive Revolution*

Sankara's project kende grote successen zoals de kindervaccinatiecampagne en de investeringen in gezondheidszorg en onderwijs. Economisch stuitte het op de recessie van de jaren '80. De Burkinese economie werd (en wordt) gedomineerd door twee producten, goud en katoen. Sankara ging slim om met deze moeilijkheden door de grondstoffen optimaal te benutten. Besparingen en belastingen werden gezien als een noodzakelijk kwaad; de regeringsleden bespaarden ook op hun eigen levensstijl. De regering bood daarnaast steun aan lokale privébedrijven. De Wereldbank moest erkennen dat er succesvolle economische groei was doorheen Sankara's regeerperiode (4,6%). Een probleem van de CNR was daarentegen haar top-down, soms repressieve benadering van politiek. De auteur gaat hierover wel in overdrive. De CNR was een 'Stalinist aberration' en ging niet ver genoeg in het indijken van de markt... Nogal schreeuwerig einde.

4. Craig Phelan, *When Visions Collide*

Sankara's drastische optreden tegenover de vakbonden is een vaak gehoorde kritiek. Dit hoofdstuk werpt licht op het syndicalisme dat in Burkina Faso sterker stond dan in de rest van de Françafrique. De lerarenvakbond SNEAHV werd vanaf 1984 onderdrukt omdat ze de regering dreigde te destabiliseren. 1380 stakende leraren werden ontslagen, wat averechts uitwerkte: binnen het vakbondsmilieu stond de SNEAHV marginaal, maar het massa-ontslag gaf plots aanleiding tot een versterkt syndicaal front. Daar kwam nog bij dat de vakbonden in

het harnas werden gejaagd toen revolutionaire comités hun rol overnamen. Zo kwam zelfs de meest pro-Sankara-vakbond plots in de oppositie terecht. De auteur nuanceert dat de agenda van de vakbonden ook dubieus was: ze vertegenwoordigden ambtenaren en leraars, maar hun visie hield geen rekening met de grote boerenmassa van het land. Tegelijk maakt hij een overtuigend argument dat Sankara zich onnodig in een hoek dreef met verkrampde reacties.

5. Amber Murrey, *On Pan-African Leadership*

Een goeie recap van wat er tot dit punt al is gezegd en tegelijk een poging om in debat te treden met de kritieken van de vorige hoofdstukken. Boek-editor Amber Murrey wijst bijvoorbeeld op het feit dat het weinig betekent om een militaire coup te bekritisieren als 'ondemocratisch' in een context waar de formeel democratische periodes bestaan uit een herhaling van steeds dezelfde pro-corporate agenda's die door geen enkele partij worden gecontesteerd, terwijl de bevolking arm en hongerig blijft. Het hoofdstuk biedt niet veel nieuwe details maar wel een belangrijke contextualisering van Sankara als een voorbeeld voor andere (Afrikaanse) leiders die westerse en lokale elitebelangen willen indammen.

6. Bruno Joffré, *Who Killed Thomas Sankara?*

Wat mij betreft een van de interessantste, zij het ook pijnlijkste hoofdstukken. Het is bijna surreëel dat er footage bestaat van Sankara die praat over zijn vriendschap met Compaoré en hoe vertrouwelijk die was. Compaoré was helaas enorm ambitieus, machtsbelust en had via zijn Ivoriaanse vrouw noodlottige banden met Houphouët-Boigny, president van Ivoorkust. In het hoofdstuk komt natuurlijk de rol van de VS en Frankrijk aan bod, uitgedragen door figuren zoals de beruchte adviseur Jacques Foccart, maar ook minder bekende 'deelnemers' aan het complot. Zo waren een aantal Liberiaanse warlords die erna een prominente rol in de Liberiaanse burgeroorlogen zouden spelen rechtstreeks betrokken bij de moord op Sankara. Misschien was zelfs Gaddafi's Libië betrokken. Wat opvalt is dat er veertig jaar later veel vraagtekens overblijven, en het feit dat nog altijd niemand toegang heeft tot de toenmalige Franse archieven helpt niet om iets op te klaren.

7. Nicholas A. Jackson, *'Incentivized' Self-Adjustment*

Deze auteur lijdt aan een ernstig geval van antropologie-brein. Vele wollige zinnen vol termen zoals 'governmentality' en 'geographies'. Als je door die schrijfstijl kunt heen kijken, is dit een oké maar voorspelbare uiteenzetting over neoliberale ideologie. Compaoré herschikte Burkina Faso na 1987 naar de eisen van het IMF door een Structural Adjustment Loan te nemen, al was daar qua schuldenlast geen nood aan. Met de fysieke eliminatie van Sankara en de financiële eliminatie van zijn programma's vond er ook een ideologische zuivering plaats waarbij de aanpassingsprogramma's als de enige realistische optie werden geframed. Maar eerder dan Sankara uit de geschiedenisboeken te schrappen, werd hij nu gereclaimd als een leider die 'incentives' had geboden aan de privésector.

8. Ama Biney, *Madmen, Thomas Sankara and Decoloniality*

Dit hoofdstuk is programmatisch in de zin dat het hamert op parallellen tussen Sankara's feminisme, ideologiekritiek, ecologie enz. en thema's in academisch 'decoloniality'-denken. Ik ben niet zeker of het doel daarvan is om te bewijzen dat Sankara gelijk had omdat

academici hetzelfde zeggen, of andersom. Alleszins voelt het geforceerd: het is weinig verrassend dat er raakvlakken bestaan tussen antikoloniale academici en historische figuren die tegen neokolonialisme ingingen. Verder merkt de auteur op dat Sankara's feminisme reductionistisch was omdat het alles ondergeschikt maakte aan klasse. Ik zeg niet dat die kritiek intrinsiek fout is (is inderdaad een probleem bij veel marxisten), maar de anderhalve bladzijde die ze eraan wijdt is te pover om te overtuigen dat de kritiek steek houdt in het geval van Sankara. Diens feministische theorie leiden we bovendien grotendeels af uit één speech in 1987 en de auteur gaat niet in op zijn concrete feministische beleid.

9. Ernest Harsch, *Sankara's Humanist Marxism*

Sankara discussieerde al vroeg met gelijkgezinden over de toepasbaarheid van het marxisme in Burkina Faso. Hij wist dat een marxistische regering in Afrika zich tegen de imperialistische landen zou moeten verzetten, meer dan tegen de 'eigen' bourgeoisie. Een gevoel van eenheid creëren (in een etnisch verdeeld land) was cruciaal. Door de IMF-bezuinigingsregels buiten te houden kon de regering investeren in landbouw, irrigatie, gezondheid en onderwijs. Ze appelleerde aan het weinige privékapitaal, maar nationaliseerde ook al het land, wat de macht van stamhoofden moest indijken. De bespreking van Sankara's ecologie maakt het jammer dat het boek geen apart hoofdstuk daarover heeft. Via de CDR's werd de bevolking gemobiliseerd om deel te nemen aan de bouw van waterputten, reservoirs... Maar de CDR's vertoonden Rode Garde-achtig gedrag dat Sankara niet volledig kon tegenhouden. Tegelijk loerde het gevaar van groepen (waaronder hoxhaïsten!) die om een dogmatische top-down aanpak riepen. Ironisch genoeg vonden die dogmatici aansluiting bij Compaoré. Sankara's val werd aangestuurd door een amalgaam van pro-westerse en ultralinkse figuren; waarschijnlijk zit daar een mop in over links en rechts opportunisme.

10. Patricia Daley, *Thomas Sankara and Tajudeen Abdul-Raheem*

De vergelijking van Sankara met figuren zoals Amílcar Cabral of Samora Machel is voor de hand liggend. Hier wordt hij daarentegen vergeleken met Tajudeen Abdul-Raheem, een vrij onbekende intellectueel (ik had alleszins nog nooit van hem gehoord) die als secretaris-generaal voor het Pan-Afrikaanse Congres van 1994 optrad. Parallellen op het vlak van 'non-racialized' pan-afrikanisme, feminisme enz. worden aangehaald. Ik ben geïntrigeerd door de claims van de auteur dat Abdul-Raheem stierf in verdachte omstandigheden, waar ik online geen andere bron voor heb kunnen vinden.

11. Patricia McFadden, *Women's Freedoms – Africa's Future*

Ik vind dat deze Patricia, in vergelijking met de Patricia van het vorige hoofdstuk, interessanter en meer genuanceerd ingaat op Sankara's genderpolitiek. Zijn feminisme wordt niet puur hagiografisch voorgesteld, hoewel de auteur toegeeft er specifieke bewondering voor te hebben. De balans is natuurlijk vooral positief. Zowel in daden (strijd tegen polygamie, uithuwelijking en vrouwenbesnijdenis; representatie van vrouwen in de regering en aan de basis) als in woorden (oproepen aan mannen om hun eigen positie te bevragen) ging Sankara verder dan zowat alle andere Afrikaanse leiders van zijn tijd. De caveat is dat hij eerder hamerde op de 'complementariteit van mannen en vrouwen' dan op expliciet feminisme, dat hij afschreef als kleinburgerlijk. (Dit verklaart de kritiek die Biney gaf in hoofdstuk 8 maar die daar onduidelijk bleef.) Het hoeft niet te verbazen dat zelfs een

progressieve leider zoals Sankara nog altijd getekend was door de sociale normen waartussen hij opgroeide.

12. Sakue-C. Yimovie, *Re-reading Sankara's Philosophy*

Centraal staat hier het concept van staatsschuld. Het woord 'schuld' lijkt te impliceren dat als iemand die heeft, het niet meer dan rechtvaardig is dat hij die (met de nodige interest) terugbetaalt. In de praktijk ligt het anders. Europa heeft een historische schuld aan Afrika die nooit is afbetaald. Na W.O. II kwam er een Marshallplan voor Europa, maar Afrika kreeg noch een compensatie voor het kolonialisme, noch voor de oorlogswonden. Is het rechtvaardig dat de armste landen ter wereld hun leningen terugbetalen aan de rijkste? In de jaren na de onafhankelijkheid werden er geen terugbetalingen geëist, wat niet wegnam dat Westerse leningen toen al dienstdeden om Afrika politiek in het gareel te houden. Erna werd er agressiever ingezet op schuldeisingen. Sankara verwierp met succes zowel het afbetalen van schulden als het aangaan van nieuwe financiële hulp. Inhoudelijk is dit artikel sterk. Maar de schrijfstijl van sommige passages is hinderlijk: gezocht-academisch met geforceerde shoutouts naar Foucault en Husserl, plus allerlei foutjes zoals ontbrekende lidwoorden. Tbf, de auteur is 'currently pursuing a PhD', waarschijnlijk schreven we allemaal zo als studenten.

13. Felix Kumah-Abiwu en Olusoji Alani Odeyemi, *Sankara's Political Ideas and Pan-African Solidarity*

Dit hoofdstuk belooft in te gaan op de huidige toepasbaarheid van Sankara's visie, maar spendeert dan vooral tijd aan een beschrijving van Sankara's beleid die (na twaalf hoofdstukken) niet zoveel nieuws meer kan bieden. Tegen het einde wordt het interessanter. De auteurs zien drie elementen die Sankara aan leiders kan bijbrengen: (1) actief ingaan tegen interne en externe remmen op de ontwikkeling. Lees: corruptie en imperialisme (de twee zijn vaak gelinkt). Daarbij ook de eis dat regeringsleden bescheiden leven en zich niet verrijken, zoals de EFF in Zuid-Afrika eiste van Zuma. (2) Meer Afrikaanse zelfvoorzienigheid. Sankara ging daar ver in door bv. te vragen dat textiel volledig lokaal geproduceerd zou worden. Zonder dit per se zo extreem aan te pakken, is het wel (ook ecologisch) belangrijk voor Afrikaanse landen om lokale productie centraler te zetten. Nigeria geeft \$20 miljard per jaar uit aan voedselimport. In Burkina werd onder Sankara de lokale tarweproductie succesvol gemaximaliseerd. (3) Last but not least, 'sterk leiderschap' vanuit een consistente visie.

14. Namakula E. Mayanja, *Gender and the Burkina Faso Revolution*

De feministische posities van Sankara worden nog eens overlopen. Het hoofdstuk linkt deze aan zijn inzet om sober te leven. Een goede leider is geen patriarch die zijn kinderen naar privéscholen in het buitenland stuurt, maar investeert datzelfde geld in scholen en ziekenhuizen voor het hele volk. Mijn probleem met deze auteur is dat ze soms aan 'positief seksisme' doet dat vrouwen essentialiseert. Bv. wanneer ze het heeft over de introductie van kapitalisme in Afrika: terwijl matriarchale staten millennia lang bestonden, zijn 'patriarchal capitalist states' onduurzaam. Ja, het wijzen op oude matriarchale staten is belangrijk, al was het maar als illustratie dat patriarchaten niet 'natuurlijker' zijn. Maar suggereert ze dat hun matriarchale karakter hun duurzaamheid veroorzaakte? Matriarchale én patriarchale samenlevingen bestonden eeuwenlang, en dat de huidige staten onstabiel zijn komt door

hun zwakke positie binnen de wereldeconomie. Een andere passage is nog dubieuzer: 'Women have an organic capacity for collaboration and practical innovation' en dat is waarom Sankara vrouwenwerk waardeerde... Zowat de classic naturalisering van genderrollen, maar verpakt als progressief.

15. Zakaria Soré, *Balai Citoyen*

Binnen Burkina is er één 'erfgenaam' van Sankara die zeker succesvoller is geweest dan alle andere en dat is de beweging Balai Citoyen. Deze organisatie, die linkse en syndicale krachten bundelt, speelde een hoofdrol in het afzetten van Blaise Compaoré in 2014. Veel info die je online vindt over Balai Citoyen focust nogal puur op de twee muzikanten die er als boegbeelden van optraden. Dat wordt in dit hoofdstuk goed uitgebalanceerd met een inkijk in de werking: de beweging werd groot via grassroots-districtraden die ze ziet als haar equivalent van Sankara's CDRs. Ideologisch is Balai Citoyen nogal 'big tent' wat zowel een sterkte als een zwakte is. Hun politieke lijn is een breed idee van anticorruptie, gerechtigheid (ook in het onderzoek naar de moorden op Sankara en journalist Norbert Zongo) en strijd tegen politieke zelfbediening.

16. T.D. Harper-Shipman, *La Santé Avant Tout*

Dit hoofdstuk bespreekt de evolutie van gezondheidszorg in Burkina. Sankara hamerde zoals bekend op het idee van zelfvoorzienigheid. Landen moesten 'ownership' hebben van diensten zoals gezondheidszorg. Tijdens zijn regeerperiode kwam er wel degelijk externe hulp, maar die ging naar bepaalde vastgelegde projecten; Burkina behield zelf controle over het proces. Sinds de neoliberalisering wordt er nog altijd met veel fanfare gesproken over 'ownership', maar die gebeurt nu via een resem NGO's en versnipperde instanties die alleen kunnen uitvoeren wat er door internationale donors wordt gepland. Daarnaast is er soms sprake van een situatie waarbij de staat het geld voorschiet, maar de donors wel aanwezig blijven als beleidsadviseurs (zonder rekenschap te hoeven afleggen voor gefaald beleid). Er komt een blijvende afhankelijkheid tot stand. Vanuit de notie dat Burkina arm is (terwijl het eigenlijk grondstoffenrijk is) lijkt het onmogelijk om zonder de constante sturing van donors vooruit te raken. In de praktijk faalt het donorsysteem, o.a. omdat het geen organische inplanting heeft. Onder Sankara daarentegen stond bv. anticonceptie in het licht van de controle die vrouwen moesten hebben over hun eigen reproductie: niet paternalistisch opgedrongen, maar contextspecifiek aangeboden.

17. Bettina Engels, *Struggles and Transition in Burkina Faso*

Interessant overzicht van strijdbewegingen in Burkina sinds de onafhankelijkheid. Naast militaire coups zijn volksprotesten en stakingen opvallend vaak een motor van de politiek geweest. Die waren tegen een waaier aan issues gericht: honger, besparingen, corruptie... In 2008 kwam het tot voedselprotesten door de torenhoge inflatie die volgde op de crisis. Dat die impact zo groot was kwam vooral doordat Burkina de laatste twintig jaar had gefocust op commerciële landbouwproductie voor de wereldmarkt en niet op voedselzekerheid: een tendens die alleen onder Sankara was tenietgedaan. De voedselprotesten slaagden erin om maatregelen af te dwingen zoals bevroren prijzen en opgeschorte btw's. De volgende protestgolf was degene die tot de val van Compaoré leidde. In 2015 werd een coup afgewend door een nationale staking. De auteur eindigt met de bemerking dat er sindsdien weinig serieuze oppositie meer gevoerd is. Jammer dat dit boek

is uitgekomen vóór de coups van 2022 en dus niet de houding bespreekt die strijdbewegingen hebben aangenomen tegenover de huidige junta. (Wat trouwens in het hele boek afwezig is, behalve in het nawoord, is de jihadistische golf die Burkina sinds 2015 destabiliseert.)

18. Patrick Delices, *To Decolonize the World*

Op basis van Sankara's steun aan de Sahrawi's worden hier parallellen getrokken tussen de Burkinese en West-Sahariaanse(?) strijd. Interessant zijn de opmerkingen over de economische kant van de bezetting: Total extraheert bijvoorbeeld olie in de West-Sahara. Ik vond dit hoofdstuk soms wat rommelig, ook qua inhoud. De auteur zegt dat de Sahrawi's 'anders dan Sankara' een gemengde en geen socialistische economie wouden invoeren. Maar zoals vermeld in vorige hoofdstukken behield Burkina onder Sankara evengoed een gemengde economie. Het is voor een derdewereldland, zeker als het zich in de Sahara bevindt, niet realistisch om onmiddellijk alles te socialiseren. Ook de conclusie 'Morocco continues to colonise Western Sahara, while the United States (...) continue to colonise our minds' irriteert mij. De afhankelijkheid van Afrika tegenover de VS gaat echt wel verder dan het mentale. Bovendien jammer dat een hoofdstuk genaamd 'To Decolonize the World' niet ingaat op de gewelddadigste kolonisatie die vandaag plaatsvindt, die van Palestina. De insinuatie dat het enige overblijvende voorbeeld van 'echt' kolonialisme een bezetting is die wordt uitgevoerd door een Noord-Afrikaans land, is ergerlijk. (Grappig weetje: deze auteur komt op als lokaal kandidaat voor de Republikeinen.)

19. Levi Kabwato en Sarah Chiumbu, *'Daring to Invent the Future'*

Een van de meest fascinerende linkse krachten in het Afrika van de laatste jaren zijn de Zuid-Afrikaanse Economic Freedom Fighters (EFF). Dit hoofdstuk gaat beknopt in op hun opkomst als een radicale afsplitsing van de ANC en de voor de hand liggende parallellen met Sankara. De partij gaat in tegen de notie dat de apartheid geëindigd is in de jaren '90 door te bemerken dat de economische structuur van apartheid intact is gebleven, alleen de politieke codificatie is verdwenen. Interessant is hun gebruik van bouwwerfkledij om de gevestigde etquette te choqueren en symbolen van de arbeidersklasse te herwaarderen. (Grappig weetje #2: ik ben in Zuid-Afrika lid geworden van de EFF nadat een dude aan een infostandje mij had overtuigd, maar heb helaas niets gedaan met dat lidmaatschap.)

20. Nicholas A. Jackson, *The Academy as Contested Space*

De auteur met het antropologiebrein mag nog een tweede hoofdstuk schrijven. Hier houdt hij het kort (4 pagina's). Volgens hem gebeurt er een 'disappearing' van Sankara in de academische wereld en zelfs juist bij auteurs die kritisch staan tegenover het IMF, zoals Colin Leys, omdat ze alleen de geneoliberaliseerde landen en niet de alternatieven bekijken... Ik ben geen grote fan van die erudiete-maar-schreeuwerige toon die alle andere academici in vraag stelt omdat ze niet activistisch genoeg zijn. Ook wonderlijk is de zin waar hij zegt dat Sankara niet door het kapitalisme werd gecoöpteerd, anders dan Evo Morales.

21. Sophie Bodénès Cohen, *Art and the Construction of a 'Sankara Myth'*

Misschien wel mijn favoriete hoofdstuk: een overzicht van 'Sankaristische' kunst, dus zowel de officiële grafische stijl tijdens Sankara's regeerperiode (die merkbare invloeden had uit

Noord-Korea en de Sovjet-Unie) als de recentere recyclage van Sankara als een icoon in Burkinese kunst, graffiti en muziek. Ook enkele kunstinitiatieven in Sankara's jaren worden aangestipt, zoals de bouw van theaters en het filmfestival FESPACO dat nog altijd bestaat. In Burkina is Sankara een eindeloos herbruikbaar politiek symbool geworden – zozeer dat je custom-made lampen en andere accessoires met zijn gezicht op kunt laten maken bij ambachtslui. Ik raad aan om de schilderijen van Fernand Sawadogo op Google te zoeken: ze zijn eindeloos beter in kleur dan in de vage zwartwitafdruk hier. Het is trouwens weer een hoofdstuk met veel typfouten, maar dat wordt goedgemaakt door de leesbare, zelfs mooie schrijfstijl. (Grappig weetje #3: deze auteur is een biologe en gespecialiseerd in cephalopoda. Meer hoofdstukken in links-radical academia zouden geschreven moeten worden door octopusexperten.)

22. Celestina Agyekum, *Slanted Photography*

In veruit het meest poëtische hoofdstuk krijgen we de ervaring te lezen van een voormalige Peace Corps-afgezant in Burkina. Kort, maar heel goed en belangrijk om een concreter beeld te krijgen van wat er nu eigenlijk wordt bedoeld met al dat gepraat over (aangeleerde) afhankelijkheid. In Burkinese dorpen heerst een ideaalbeeld van 'de westerling' die alles komt oplossen. De auteur trof in een schooltje ongeopende pakketten met gedoneerd speelgoed van twee jaar oud aan; de school wachtte tot een westerse hulpverlener zou komen uitleggen hoe ze gebruikt moesten worden. Ze hadden ook voedselpakketten niet verdeeld omdat ze schrik hadden om dat fout te doen. Deze culturele patronen worden versterkt door de manier waarop hulp georganiseerd is en het hele 'voluntourism'-gegeven. De wanhoop en geleidelijke desillusie van de auteur in het licht van dit alles zijn heel begrijpelijk. Ook deels herkenbaar als je, zelfs in het Westen, met preciaire groepen hebt gewerkt; de grens tussen empowerment en paternalisme kan dun zijn.

23. Fiona Dragstra, *'We Are the Children of Sankara'*

Nog eens de politieke en culturele nawerking van Sankara in Burkina Faso met een focus op de andere bronnen van publieke verontwaardiging over 'straffeloosheid': de moord op Dabo Boukary in 1990 en op Norbert Zongo in 1998 zijn prominente voorbeelden. In Burkinese politieke speeches, slampoetry, muziek en cinema is noch dit idee van straffeloosheid, noch Sankara als symbool van een tegenbeweging weg te denken. Deze auteur heeft ook een beetje antropologiebrein, maar de effecten daarvan zitten gelukkig geconcentreerd in de eerste pagina's. Al bij al zijn de laatste drie hoofdstukken allemaal wel bangers.

Een banger is ten slotte ook het nawoord door Aziz Salmone Fall, een campagnevoerder die meerdere decennia in het midden heeft gestaan van de legale strijd om Sankara's moord op te helderen en die uit eerste hand kan vertellen over dit buitengewoon lastige en trage proces. Hij had wat mij betreft gerust een langer apart hoofdstuk mogen krijgen.

Tl;dr: dit boek is zeker de moeite waard. Tot het einde bleven de meeste hoofdstukken mij interesseren en aansporen om tussendoor extra info op te zoeken (ik ben niet de efficiëntste lezer). Het boek beperkt zich niet tot de regeerperiode van Sankara maar gaat ook uitgebreid in op ontwikkelingen die sindsdien in Burkina hebben plaatsgevonden. De grootste flaws zijn: de herhalingen en soms oppervlakkigheid die ontstaan doordat elke auteur een eigen hoofdstukje schrijft en daardoor dezelfde basisnoties steeds weer introduceert; de occasionele hagiografische tintjes; enkele hoofdstukken met te veel

onnodige antrospreech; soms sloppy redactiewerk (fouten of ongemakkelijke vertalingen). De hoofdstukken die originele research bevatten, zoals interviews met diplomaten, activisten of militairen, zijn een grote meerwaarde.